

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

20. oktober 2020
2020 - 3927
pvhani

Indhold

Forslag om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer (land-for-land rapportering), KOM(2016) 198.....	2
EU's industripolitik: en mere dynamisk, resilient og konkurrencedygtig europæisk industri gennem investeringer i den grønne omstilling	22

Forslag om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer (land-for-land rapportering), KOM(2016) 198

Revideret notat

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 12. april 2016 et forslag til ændring af direktiv 2013/34/EU (regnskabsdirektivet). Forslaget indeholder krav om, at multinationale koncerner med aktiviteter inden for EU skal offentliggøre en land-for-land rapport med oplysning om bl.a. overskud og betalt skat i hvert af de lande, hvor de har aktiviteter. Dette gælder for aktiviteter i lande inden for EU samt for de lande uden for EU, der opføres på en fælles EU-liste over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner. For øvrige lande uden for EU kan oplysningerne gives på aggregeret niveau. Forslaget omfatter koncerner med en omsætning over 5,6 mia. kr.

Formålet med forslaget er at skabe mere åbenhed om, i hvilke lande virksomhederne har tjent deres overskud, og i hvilke lande de har betalt skat. Forslaget skal være med til at fremme ansvarlig skattepraksis blandt virksomhederne.

Forslaget ligger i forlængelse af et direktiv, som tilsiger, at multinationale koncerner med en omsætning over 5,6 mia. kr. skal indsende fortrolige land-for-land rapporter til skattemyndighederne. De oplysninger, der kræves i henhold til det nu fremsatte forslag om offentliggørelse af land-for-land rapporter, skal allerede indberettes til myndighederne i henhold til ovenstående direktiv.

Forslaget har været behandlet under syv formandskaber. Der er generelt støtte i Rådet til forslagens overordnede formål om øget transparens om skatteforhold for store multinationale koncerner med aktiviteter i EU. En række medlemslande har dog siden forhandlingernes begyndelse tilkendegivet, at de mener, at forslaget er fremsat med henvisning til den forkerte hjemmel i traktaten. Forslaget er fremsat som et selskabsretligt forslag, men disse medlemslande mener, at forslaget skulle være fremsat med hjemmel i bestemmelsen vedrørende skatteforhold.

Det daværende finske formandskab satte Rådets generelle indstilling til afstemning på Konkurrenceevnerådsmødet den 28. november 2019, og afstemningen resulterede i, at et blokerende mindretal stemte imod forslaget.

Sagen blev forelagt til forhandlingsoplæg den 3. februar 2017. Den 8. februar 2019 blev et revideret forhandlingsoplæg forelagt med henblik på at støtte Europa-Parlamentets ændringsforslag, hvorefter land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU, idet forslaget vil medvirke til øget transparens.

Regeringen forelægger sagen til revideret forhandlingsoplæg, idet regeringen ønsker at arbejde for, at flere koncerner omfattes af forslaget, og at der dermed opnås transparens om skatteforholdene i flere koncerner med aktiviteter i EU.

Det er fortsat vigtigt for regeringen, at virksomheder har mulighed for at undlade at give oplysninger i deres offentligt tilgængelige land-for-land rapport, hvis oplysningerne er til skade for deres konkurrenceevne.

2. Baggrund

OECD indledte i 2013 i samarbejde med G20-landene et projekt, der har til formål at bekæmpe skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. Arbejdet resulterede i oktober 2015 i lanceringen af en pakke med initiativer til bekæmpelse af BEPS¹. Pakken indeholder 15 anbefalinger (Actions), og i november 2015 tilsluttede G20-lederne sig anbefalingerne og udtrykte støtte til implementering af pakkens tiltag.

I maj 2016 blev Rådets direktiv 2016/881/EU for så vidt angår obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet vedtaget. Med direktivet indføres krav om, at multinationale virksomheder med en samlet omsætning i koncernen over 750 mio. EUR skal indberette en række skatte-relaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder. Omsætningsgrænsen svarer til den, der anvendes i OECD's BEPS-anbefalinger. Det er OECD's vurdering, at man med den valgte omsætningstærskel omfatter 10–15 % af alle multinationale selskaber, men helt op til 90 % af den samlede omsætning genereret af samtlige multinationale koncerner. Oplysningerne skal gives pr. skattejurisdiktion. Det betyder, at virksomhederne skal indberette oplysninger pr. skattejurisdiktion for alle skattejurisdiktioner både inden for EU og uden for EU. Reglerne indebærer samtidig, at de nationale skattemyndigheder har pligt til at udveksle oplysningerne på tværs. Direktivet er en implementering af Action 13 i OECD's og G20's BEPS pakke og indgår samtidig i Kommissionens Anti-Tax Avoidance Package fra januar 2016.

OECD's standard vedrørende land-for-land rapportering til skattemyndigheder blev gennemført i dansk ret i december 2015. På baggrund heraf blev bekendtgørelsen om land-for-land rapportering udstedt i august 2016. Derved blev de største, danske multinationale virksomheder forpligtet til at indberette en række skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder.

¹ BEPS står for *Base Erosion and Profit Shifting* og pakken indeholder anbefalinger, der, hvis de implementeres, vil være med til at sikre, at overskud bliver beskattet dér, hvor en virksomhed udøver økonomisk aktivitet, der skaber værdi, så virksomheder ikke kunstigt kan flytte overskud til jurisdiktioner, hvor der kun udføres begrænset eller ingen økonomisk aktivitet, men hvor skatten er lav, eller hvor der slet ikke er skattepligt.

Den omsætningsgrænse, der fastlægger hvilke virksomheder, der omfattes af forslaget om offentlig land-for-land rapportering er den samme, som den omsætningsgrænse, der anvendes i ovennævnte direktiv samt i skattekontrolløven.

Nærværende forslag er en ændring til EU's regnskabsdirektiv, som omfatter aktie- og anpartsselskaber samt visse interessent- og kommanditselskaber.

Forslaget om offentlig land-for-land rapportering indebærer, at en række af de oplysninger, som skal indberettes til skattemyndighederne, ligeledes gøres tilgængelige for offentligheden. Reglerne om land-for-land rapportering til myndighederne indeholder dog følgende yderligere oplysningskrav: oplysning om selskabskapital og omsætningsaktiver samt en liste over samtlige datterselskaber.

3. Formål og indhold

Direktivforslaget har til formål at fremme et fair og effektivt skattesystem, der understøtter gode vækstbetingelser baseret på princippet om, at virksomheder betaler skat i det land, hvor deres indtægter genereres. Aggressiv skatteplanlægning og skatteundgåelse underminerer dette princip og skaber konkurrenceforvridning. Kommissionen foreslår derfor at skabe større åbenhed om store multinationale selskabers skatteforhold ved at indføre krav om, at virksomheder skal offentliggøre oplysninger om bl.a. indtægter, overskud og skattebetalinger for hvert land, hvor de opererer, såkaldt "land-for-land rapportering" til offentligheden, og derigennem fremme selskabers ansvarlighed og styrke offentlighedens tillid til medlemsstaternes skattesystemer.

Forslaget indebærer krav om større åbenhed om skatteforhold for koncerner, der har aktivitet i EU, og forslaget pålægger derfor koncerner med en omsætning, der overstiger 5,6 mia. kr. årligt at offentliggøre en land-for-land rapport, hvis koncernen har aktiviteter i EU, uanset om den øverste modervirksomhed for koncernen ligger i eller uden for EU.

Det bemærkes, at Kommissionen efterfølgende har præciseret, at formålet med forslaget er at skabe mere offentlig bevågenhed om, i hvilke lande virksomhederne har tjent deres overskud, og i hvilke lande, de har betalt skat. Forslaget skal være med til at fremme ansvarlig skattepraksis blandt virksomhederne, fremme fair skattekonkurrence i EU gennem en mere velfunderet offentlig debat og genoprette den offentlige tillid til medlemsstaternes skattesystemer, jf. nedenstående afsnit om generelle forventninger til andre landes holdninger.

Nedenstående beskrivelse tager udgangspunkt i Kommissionens forslag. De syv formandskaber, der har behandlet forslaget, har udarbejdet en række

kompromisforslag på baggrund af drøftelserne i rådsarbejdsgruppen. Det seneste kompromisforslag er udarbejdet af det rumænske formandskab i januar 2019. Kompromisforslag, som indebærer væsentlige ændringer i forhold til Kommissionens forslag er omtalt i afsnittet om generelle forventninger til andre landes holdninger.

Anvendelsesområde

Følgende virksomheder og filialer er omfattet af forslaget:

- Den øverste modervirksomhed i en koncern beliggende inden for EU, hvor koncernens samlede årlige nettoomsætning overstiger 750 mio. EUR (ca. 5,6 mia. kr.), skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.
- Virksomheder beliggende inden for EU, der ikke indgår i en koncern (stand-alone virksomheder), og hvor virksomhedens årlige nettoomsætning overstiger 750 mio. EUR skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om virksomhedens skatteforhold.
- Mellemstore og store dattervirksomheder² beliggende inden for EU, hvis øverste modervirksomhed er hjemmehørende uden for EU, og hvor koncernens samlede årlige nettoomsætning overstiger 750 mio. EUR, skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.
- Filialer, der er oprettet i EU af et hovedselskab, der er hjemmehørende uden for EU, og hvor filialens årlige nettoomsætning overstiger 89 mio. kr., og hvor følgende kriterier i øvrigt er opfyldt:
 - nettoomsætningen for filialens hovedselskab eller for den øverste modervirksomhed i den koncern uden for EU som hovedselskabet indgår i, overstiger årligt 750 mio. EUR og
 - den øverste modervirksomhed, jf. pkt. a, ikke samtidig har en mellemstor eller stor dattervirksomhed inden for EU, idet det i så fald vil være dattervirksomheden, der skal udarbejde rapporten, jf. pkt. 3.
 - Filialen skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen. Oplysningerne gives pr. land for lande inden for EU og for lande uden for EU, som er opført på en fælles liste over ikke samarbejdende skattejurisdiktioner, mens oplysningerne for øvrige lande uden for EU kan gives samlet.
- Dattervirksomheder eller filialer, der ikke er omfattet af pkt. 3 og 4, men som er oprettet med det formål at undgå forslagets krav.

² Mellemstore og store virksomheder er defineret i regnskabsdirektivet blandt andet på grundlag af et omsætningskriterie, hvor mellemstore virksomheder er virksomheder med en nettoomsætning mellem 60 mio. kr. og 300 mio. kr., og store virksomheder er virksomheder med en omsætning over 300 mio. kr. Medlemslandene kan nationalt bestemme, at mellemstore virksomheder defineres som virksomheder med en omsætning mellem ca. 90 mio. og 300 mio. kr. Forenklet set er mellemstore virksomheder i Danmark, virksomheder med en årlig nettoomsætning mellem 89 og 313 mio. kr.

Ifølge Kommissionens konsekvensvurdering af forslaget vil den valgte omsætningstærskel på 750 mio. EUR betyde, at 10–15 % af multinationale selskaber med aktiviteter i EU vil være omfattet, mens de omfattede virksomheder vil repræsentere op til 90 % af den samlede omsætning genereret af samtlige multinationale koncerner med aktiviteter i EU.

Kreditinstitutter, der ville være omfattet under pkt. 1 og 2, er undtaget, hvis de allerede opfylder krav om land-for-land rapportering i medfør af direktiv 2013/36/EU om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringselskaber.

Land-for-land rapportens indhold

I henhold til forslaget skal land-for-land rapporten indeholde følgende information for hvert land inden for EU samt for hver skattejurisdiktion i tredjelande, der er optaget på den fælles EU-liste over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner:

- En kort beskrivelse af aktiviteterne
- Antal ansatte
- Nettoomsætning, inkl. omsætning med nærtstående parter³
- Overskud/underskud før skat
- Beregnet skat⁴
- Betalt skat betalt i regnskabsåret⁵
- Akkumuleret resultat⁶

For øvrige skattejurisdiktioner uden for EU kan informationen ifølge forslaget aggregeres, således at informationen ikke opdeles på lande/skattejurisdiktioner, men gives som et samlet billede af aktiviteterne uden for EU. Land-for-land rapporten skal affattes på mindst et af de officielle sprog i EU.

Offentliggørelse

Land-for-land-rapporterne skal ifølge forslaget offentliggøres på de omfattede virksomheders/filialers hjemmeside og være tilgængelige i minimum fem sammenhængende år. Herudover stiller forslaget krav om, at land-for-land rapporten indsendes til de nationale selskabsregistre, dvs. i Danmark Erhvervsstyrelsen, der også offentliggør rapporten.

Ansvar for udarbejdelse og offentliggørelse

I henhold til forslaget har ledelsen i de omfattede øverste modervirksomheder inden for EU ansvar for at sikre, at der udarbejdes en land-for-land

³ Nærtstående parter er fx andre virksomheder inden for samme koncern.

⁴ Den skat virksomheden har beregnet at skulle betale på baggrund af aktiviteten i det indeværende regnskabsår.

⁵ Den skat virksomheden har betalt i indeværende regnskabsår på baggrund af aktiviteter i tidligere regnskabsår samt eventuelt betalt aconto skat.

⁶ Det samlede resultat for indeværende regnskabsår og alle foregående regnskabsår.

rapport i overensstemmelse med kravene hertil, og at den gøres offentligt tilgængelig.

For så vidt angår de omfattede dattervirksomheder/filialer i EU har ledelsen/filialbestyreren tilsvarende ansvar for at sikre, at der udarbejdes en land-for-land rapport i overensstemmelse med kravene hertil, og at den gøres offentlig tilgængelig. Særligt gælder dog, at det skal ske efter ledelsens/filialbestyrerens bedste viden og evne.

Revisors ansvar

I tilfælde, hvor årsregnskabet for en koncernvirksomhed bliver revideret af en statsautoriseret revisor eller en revisionsvirksomhed, skal revisoren kontrollere, om virksomheden er omfattet af kravene om land-for-land rapportering. Hvis det er tilfældet, skal revisoren kontrollere, at rapporten er udarbejdet og gjort tilgængelig. Revisor har pligt til at oplyse det i sin påtegning på virksomhedens årsregnskab, hvis virksomheden ikke lever op til kravene.

Liste over skattelylande

Kommissionens forslag indeholder en bemyndigelse til Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter. Kommissionen skal således udarbejde og løbende revurdere en fælles liste over skattejurisdiktioner, som ikke lever op til en række kriterier om eksempelvis transparens og udveksling af information, og som derfor i forslagets forstand skal betragtes som skattelylande.

Virkningstidspunkt

Kravene om offentlighed af land-for-land rapportering skal have virkning for det regnskabsår, der begynder, efter at forslaget er implementeret i medlemslandenes nationale lovgivning. Ifølge forslaget skal direktivets regler gennemføres i national ret senest et år efter direktivet er trådt i kraft. Hvis forslaget vedtages og træder i kraft fx december 2020, betyder det, at direktivets regler skal være implementeret i dansk ret senest december 2021. I det eksempel vil virksomhederne første gang skulle udarbejde land-for-land rapporter vedrørende regnskabsåret 2022. De første rapporter vil således blive offentliggjort i 2023.

Sanktioner

Den eksisterende bestemmelse i regnskabsdirektivet om sanktioner vil også finde anvendelse ved overtrædelse af de foreslåede bestemmelser om udarbejdelse og offentliggørelse af land-for-land rapporter. Det vil sige, at medlemsstaterne skal sikre, at der fastsættes sanktioner for overtrædelse af de foreslåede regler. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have en afskrækkende virkning. Medlemsstaterne skal endvidere træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at sanktionerne håndhæves.

Evaluerings

Kommissionen skal senest fem år efter vedtagelsen af forslaget om land-for-land rapporteringen fremlægge en evaluering af reglerne, herunder om overholdelse af og effekten af reglerne.

Implementering i national lov

Medlemslandene skal ifølge Kommissionens forslag implementere kravene i direktivet i deres nationale lovgivning, så disse træder i kraft senest et år efter, at direktivet er trådt i kraft.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Europa-Parlamentet vedtog den 4. juli 2017 deres ændringsforslag til Kommissionens forslag. Ordførere på forslaget har været Evelyn Regner (S&D), JURI og Hugues Bayet (S&D), ECON.

Ændringsforslagene fra Europa-Parlamentet indebærer:

- at land-for-land rapporten skal indeholde to yderligere oplysninger: oplysninger om selskabets omsætningsaktiver (bortset fra kontantbeholdning) og oplysning om selskabskapitalen for samtlige selskaber i koncernen,
- at et selskab – efter national tilladelse hertil – kan udelade enkelte oplysninger af land-for-land rapporten, hvis offentliggørelsen vil volde betydelig skade for selskabet. Der lægges op til, at Kommissionen skal have vetoret for så vidt angår de meddelte tilladelser,
- at koncerner skal give de krævede oplysninger pr. land for samtlige lande. Oplysninger om fx omsætning, overskud og skat for lande uden for EU kan ikke gives samlet som efter Kommissionens forslag, men skal gives separat for hvert land,
- at medlemslandene skal kunne straffe manglende overholdelse af forslagets krav, og
- at der skal være en fælles skabelon for rapportering, så det bliver muligt at sammenligne oplysninger i land-for-land rapporter.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen redegør i forslaget for, at udfordringerne vedrørende skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning har grænseoverskridende dimensioner. Talrige af de konstruktioner, der anvendes til at undgå eller minimere skattebetalinger har netop grænseoverskridende karakter. Virksomheder kan i dag relativt nemt indrette sig således, at en indtægt af skattemæssige hensyn placeres i en bestemt medlemsstat – eller uden for EU. Kommissionen anfører, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da formålet med forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang kan opnås ved national regulering i medlemsstaterne, men derimod bedre kan opnås på unionsniveau.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet regeringen deler Kommissionens vurdering af, at de tilsigtede mål nødvendiggør et fælleseuropæisk initiativ. Skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning er et globalt problem, idet blandt andet forskelle mellem skattesystemerne i de enkelte skattejurisdiktioner er en nødvendig forudsætning for, at det er opportunt at flytte indtægter og udgifter mellem forskellige skattejurisdiktioner.

Kommissionen har, i forbindelse med drøftelserne i Rådet om hjemmelsgrundlaget for Kommissionens forslag, præciseret, hvad formålet med forslaget er. Regeringen vurderer fortsat på dette grundlag, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet de tilsigtede mål fortsat vurderes at nødvendiggøre et fælleseuropæisk initiativ. En øget offentlig bevågenhed om multinationale selskabers skattebetalinger gennem offentliggørelse af skattebetalinger på tværs af Unionens område kan alene opnås gennem et fælles krav om offentliggørelse på EU-plan.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke i gældende dansk ret regler svarende til reglerne i Kommissionens forslag om offentliggørelse af land-for-land rapporter for alle brancher. Der er imidlertid regler om offentliggørelse af land-for-land rapporter for enkelte virksomhedstyper/brancher; henholdsvis finansielle virksomheder og udvindings- og skovningsvirksomheder:

*Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.*⁷

Reglerne i CRD IV (kreditinstitut- og kapitalkravsdirektivet) om land-for-land rapportering for finansielle virksomheder er i marts 2014 gennemført i dansk ret ved en ændring af ovennævnte bekendtgørelse. Ifølge kravene i bekendtgørelsen skal finansielle virksomheder årligt for hvert land, hvori virksomheden er etableret ved en filial eller en dattervirksomhed, oplyse navn på filialen eller virksomheden, geografisk beliggenhed, aktiviteternes art, omsætning, antal ansatte, resultat før skat, skat af årets resultat og modtagne offentlige tilskud. Reglerne fandt anvendelse for regnskabsåret 2014 og frem.

*Årsregnskabsloven*⁸ – *udvindings- og skovningsvirksomheder*

Årsregnskabsloven indeholder regler om, at store virksomheder og børsnoterede virksomheder i udvindings- og skovningsindustrien skal offentliggøre oplysninger om visse betalinger foretaget til myndigheder, herunder blandt andet skattebetalinger. Oplysningerne skal offentliggøres enten i virksomhedens årsrapport eller på virksomhedens hjemmeside. Kravene gælder kun virksomheder, der har udvindings- eller skovningsaktiviteter, hvilket betyder, at kun op mod 20 danske virksomheder er vurderet at være omfattet af reglerne.

⁷ Bekendtgørelse nr. 281 af 26/3 2014 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1043 af 5/9 2017.

⁸ Som bekendtgjort ved lov nr. 1580 af 10/12 2015 med senere ændringer.

Reglerne blev vedtaget i juni 2015 som en gennemførelse af reglerne i direktiv 2013/34/EU (regnskabsdirektivet). Reglerne fandt anvendelse første gang for 2016, og de første rapporter om betalinger til myndigheder blev derfor offentliggjort i 2017.

Skattekontrolloven

Skattekontrolloven indeholder krav om at store multinationale koncerner med aktiviteter i EU skal indsende fortrolige land-for-land rapporter til skattemyndighederne. Disse rapporter offentliggøres ikke af myndighederne.

Reglerne blev vedtaget i december 2015 som en ændring til skattekontrolloven⁹, hvorved OECD-standard for land-for-land rapportering til myndigheder blev implementeret i Danmark. Det betyder, at store multinationale koncerner forpligtes til at indgive en land-for-land rapport til skattemyndighederne med en række oplysninger. Skatteministeren blev i loven bemyndiget til at fastsætte nærmere krav til land-for-land rapportens indhold. Skatteministeriet udstedte i august 2016 en bekendtgørelse, der indeholdt de nærmere krav til land-for-land rapporteringen. Bekendtgørelse blev i 2018 erstattet af en ny bekendtgørelse¹⁰.

Kommissionen fremsatte i januar 2016 det såkaldte DAC4-forslag om land-for-land rapportering til de nationale skattemyndigheder. Kommissionens forslag var baseret på OECD's standard for land-for-land rapportering. Forslaget blev vedtaget som direktiv 2016/881/EU af den 25. maj 2016. OECD's standard blev dog allerede gennemført i dansk ret ved den ovennævnte ændring af skattekontrolloven og den tilhørende bekendtgørelse. Anvendelsesområdet er blandt andet defineret på baggrund af nettoomsætningen og grænsen for nettoomsætningen for de omfattede virksomheder er den samme (750 mio. EUR årligt) i direktiv 2016/881/EU som i Kommissionens forslag om land-for-land rapportering til offentligheden.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af det foreliggende forslag vil kræve lovændringer. Et naturligt sted at gennemføre reglerne vil være i årsregnskabsloven, der i forvejen implementerer EU's regnskabsdirektiv, direktiv 2013/34/EU, herunder reglerne om land-for-land rapportering for bl.a. udvindingsvirksomheder, jf. ovenfor.

Økonomiske konsekvenser

I forhold til statsfinansielle konsekvenser er det forventningen, at forslaget ikke i sig selv vil indebære en direkte effekt på skatteprovenuet. De af Kommissionens forslag omfattede virksomheder skal allerede efter gældende regler rapportere tilsvarende oplysninger til skattemyndighederne. Det

⁹ Lov nr. 1884 af 29. december 2016.

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 1304 af 14/11 2018.

fremgik af lovændringen¹¹ vedrørende indførelse af land-for-land rapportering til skattemyndighederne (i henhold til DAC4), at disse regler skønnes at ville styrke skattemyndighedernes kontrolindsats, og at forslaget i et vist omfang kunne medføre et merprovenu, der dog ikke lod sig nærmere kvantificere. Det forhold, at tilsvarende oplysninger med dette forslag vil skulle gøres tilgængelige for offentligheden, vil potentielt kunne medføre en begrænset positiv effekt på de statsfinansielle konsekvenser. Et sådant potentielt merprovenu skønnes ikke at kunne kvantificeres.

På baggrund af forslaget forventer Erhvervsstyrelsen at ville gennemføre en kontrol af, om de omfattede virksomheder har udarbejdet og offentliggjort en land-for-land rapport i henhold til forslaget. Kontrollen vil tage udgangspunkt i regnskaber, der indeholder en udtalelse fra revisor om, at kravene ikke er overholdt. Merudgifter til kontrol vil kunne rummes inden for styrelsens nuværende ressourcer.

Forslaget vil endvidere indebære en tilpasning af Erhvervsstyrelsens it-systemer til brug for indberetning og offentliggørelse af land-for-land rapporter. Udgifterne hertil vurderes at kunne afholdes inden for Erhvervsstyrelsens egne rammer.

I forhold til de erhvervsøkonomiske konsekvenser er vurderingen, at op til 1.500 danske virksomheder og filialer i alt vil blive omfattet af forslaget. Forslagets anvendelsesområde omfatter dels danske modervirksomheder, dels danske dattervirksomheder og danske filialer, hvor den øverste modervirksomhed er beliggende uden for EU. Mens forslaget forventes at omfatte ca. 100 danske modervirksomheder, er vurderingen af antallet af de omfattede danske dattervirksomheder og filialer forbundet med en vis usikkerhed. Dette skyldes primært, at forslaget kun omfatter mellemstore og store dattervirksomheder og filialer, der indgår i koncerner med en ultimativ modervirksomhed beliggende uden for EU, hvor den samlede konsoliderede omsætning overstiger 5,6 mia. kr. Der findes ikke tilgængelige data vedrørende omsætningen for koncerner med modervirksomheder uden for Danmark.

Af Kommissionens konsekvensvurdering af forslaget fremgår det, at mindst 6.500 multinationale koncerner vil blive omfattet af forslaget, heraf 4.600 koncerner med modervirksomhed uden for EU. Kommissionen tager forbehold for, at tallet kan vise sig at være væsentlig højere.

¹¹ L 46 2015/16 Lov om ændring af skattekontrolloven, arbejdsmarkedsbidragsloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Indførelse af land-for-land rapportering for store multinationale koncerner, gennemførelse af direktiv om administrativt samarbejde på beskatningsområdet m.v.).

Forslaget indebærer administrative byrder for de omfattede virksomheder, idet de skal udarbejde og offentliggøre en rapport med en række oplysninger af finansiell karakter. Herudover vil virksomheden have udgifter til revisor, der skal kontrollere, at rapporten er udarbejdet og offentliggjort.

Ved vurderingen af de administrative konsekvenser er der foretaget en skønnet vægtning således, at 1/3 af de omfattede virksomheder vurderes at have mindre komplekse forhold (koncerner med få koncernvirksomheder), hvorfor tidsforbruget er skønnet lavere for denne gruppe end for de øvrige 2/3 (koncerner med mange koncernvirksomheder). I vurderingen af tidsforbruget/omkostningerne er der taget højde for virksomhedens egen tidsanvendelse samt omkostninger til revisor.

Endelig er der indlagt en væsentlig forudsætning om, at de omfattede virksomheder allerede i medfør af lov nr. 1884 af 29/12 2015 og bekendtgørelse nr. 1304 af 14/11 2018 om land-for-land rapportering allerede er forpligtet til at indberette tilsvarende skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder. Det vil sige, at virksomhederne i høj grad vil kunne genbruge oplysningerne til brug for den land-for-land rapport, der skal offentliggøres.

Virksomhederne skal indberette oplysninger pr. skattejurisdiktion for alle skattejurisdiktioner både inden for EU og uden for EU til skattemyndighederne. Ifølge nærværende forslag fra Kommissionen skal de krævede oplysninger gives pr. land for lande inden for EU og pr. land for lande uden for EU, der betragtes som skattelylande, mens oplysningerne for resten af verden kan gives samlet.

På baggrund af ovenstående forudsætninger er de årlige administrative omkostninger beregnet til 3,75 mio. kr., hvilket er under grænsen på 4 mio. kr. for, hvornår der er tale om væsentlige byrder. Det er således vurderingen, at forslaget ikke medfører væsentlige administrative byrder for erhvervslivet.

De årlige administrative konsekvenser forbundet med forslaget vil blive forøget, hvis flere virksomheder omfattes af forslaget. Størrelsen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser afhænger af den præcise definition af anvendelsesområdet, herunder omsætningstærsklen. Det bemærkes, at en udvidelse af anvendelsesområdet indebærer, at virksomheder, der ikke i dag har pligt til at indsende en land-for-land rapport til skattemyndighederne, vil skulle offentliggøre en land-for-land rapport.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag blev sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål den 12. april 2016 med frist for høringssvar den 26. april 2016.

Dansk Byggeri kan ikke støtte Kommissionens forslag. Dansk Byggeri finder det afgørende, at de involverede landes skattemyndigheder har adgang til koncernernes land-for-land skatte- og regnskabsoplysninger, men mener ikke, at fordelene ved et fælles offentligt tilgængeligt selskabsregister/åben skatteliste i EU opvejer ulemperne. Dansk Byggeri finder eksempelvis, at land-for-land oplysninger om omsætning kan betragtes som en forretningsmæssig følsom oplysning, som ikke vedkommer den pågældende koncerns konkurrenter, men rettelig bør være et anliggende mellem virksomhed og skattemyndigheder.

Dansk Erhverv er overordnet set positiv over for, at skattemyndighederne i alle EU-lande har fuld adgang til alle oplysninger vedrørende selskabers skatteforhold. Dette sikrer gennemsigtighed for myndighederne, lige behandling af selskaber og i tilfælde af fælles EU-regler en ensartet skattemæssig behandling af selskaber på tværs af grænserne i EU. Dansk Erhverv mener imidlertid, at det er problematisk, at man vælger at gøre visse af disse oplysninger offentlige for kun nogle typer af selskaber.

For det første er det svært at se den samfundsmæssige merværdi ved en delvis offentliggørelse, idet det giver et ufuldstændigt billede i utrænede skatteøjne, der ikke giver mere klarhed. For det andet er det problematisk, at en gruppe af selskaber pålægges administrative omkostninger ved at lave en skatteregnskabsmæssig opdeling, som ikke foretages i dag alene med henblik på offentliggørelse. For det tredje skaber man en uhensigtsmæssig konkurrencesituation ved at bede nogle selskaber – men ikke alle – om at fremlægge oplysninger.

Dansk Erhverv finder det positivt, at man med direktivet vil udvikle en liste over skattelylande, da det kan medvirke til at gøre det tydeligere, hvilke lande, man i EU mener, kan være problematiske at investere i.

Dansk Erhverv bemærker endvidere, at et bærende princip i direktivforslaget er, at virksomheder skal betale skat i det land, hvor overskuddet skabes. Princippet forklares dog ikke nærmere, og det er uklart, om der henvises til fx de almindelige bestemmelser i retningslinjerne for Transfer Pricing – eller om Kommissionen ønsker, at skatten skal betales ud fra en bestemt fordelingsnøgle, som fx kendes fra forslaget om et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB-forslaget).

Specifikt til forslagets præambel bemærker Dansk Erhverv, at henvisningen til, at problemet med selskabers skatteundgåelse er blevet stadig større, er en grov anklage, der ikke underbygges med fakta. Påstanden er i dansk

kontekst ikke rigtig, og udsagnet indeholder en generel mistænkeliggørelse af europæisk erhvervsliv, der ikke hører hjemme i en lovtekst.

Dansk Erhverv bemærker, at der i forslagets artikel 48g om Kommissionens bemyndigelse til at udarbejde en liste over skattelylande indgår et for bredt og upræcist kriterium om ”fair skattekonkurrence”. Lovgivningsmæssigt ville det være at foretrække, hvis det var klarere afgrænset, hvad man vurderede som fair skattekonkurrence. Med formuleringen indbygges der desuden en retsusikkerhed i systemet, da man let fremadrettet vil kunne dømme yderligere skattejurisdiktioner ude med henvisning til det uklare begreb ”fair skattekonkurrence”.

Danmarks Rederiforening anfører, at det generelt er vigtigt, at forslag om offentliggørelse af selskabsoplysninger om enkeltvirksomheder balancerer hensynet til beskyttelse af virksomheders konkurrencefølsomme oplysninger med hensynet til offentlige interesser. Samtidig anfører Danmarks Rederiforening, at man bør være varsom med at pålægge virksomheder yderligere administrative byrder. Det må derfor understreges, at der ikke bør kræves yderligere offentliggørelse end det fremlagte, da det nuværende forslag går til grænsen for det acceptable.

Danmarks Rederiforening finder, at EU-enegang potentielt kan skade konkurrenceevnen, idet oplysningerne kan indeholde konkurrencefølsomme elementer. Endvidere bør reglerne ligge så tæt op ad OECD's land-for-land rapporteringsprincipper som muligt af hensyn til de væsentlige meromkostninger, der opstår, såfremt rapporten skal udarbejdes efter andre principper. Danmarks Rederiforening peger på, at konkurrenceeffekten og de administrative omkostninger afhænger af den fremtidige afgrænsning af skattelylande. Yderligere er det vigtigt, at EU sikrer, at kravet om oplysning af aktiviteter mv. i disse lande også kommer til at gælde konkurrenter med hovedkontor i tredjelande.

Henset til skibsfartens grundlæggende grænseoverskridende natur peger Danmarks Rederiforening på, at det er afgørende, at EU følger OECD's principper for opgørelse af skibsfartsindkomst (modeloverenskomstens artikel 8), som betyder, at indkomst fra international skibsfart allokeres til landet, hvor virksomheden har skattemæssigt hjemsted og ikke alle havnestater, der anløbes.

Dansk Industri (DI) finder, at Danmark ikke bør støtte vedtagelsen af regler om offentlig land-for-land rapportering. DI vurderer, at forslaget ikke vil have nogen væsentlig effekt på omfanget af virksomhedernes skattebetalinger. Det er DI's opfattelse at land-for-land rapportering til skattemyndigheder, som der er opnået politisk enighed om i EU, og som allerede er indført i dansk ret, er en mere målrettet og effektiv tilgang til at kontrollere

virksomhedernes internationale skatteforhold. Derfor bør forslaget ikke påføre virksomhederne øgede byrder eller pålægge dem at offentliggøre oplysninger, der kan skade deres konkurrenceevne.

DI henviser til, at Implementeringsrådet anbefaler, at Danmark ikke støtter vedtagelsen af regler om offentlig land-for-land rapportering.

DI anfører endvidere, at offentliggørelse af de af direktivet omfattede oplysninger kan føre til, at lande uden for EU vil være tilbageholdende med at udveksle skatteoplysninger med skattemyndighederne i EU. Det skyldes, at de enkelte lande har mulighed for at betinge udlevering af oplysninger af, at de også modtager oplysninger.

DI anfører herudover, at forslaget vil kunne give lande uden for EU et grundlag for at kræve en større andel af skatteindtægterne og kan dermed medvirke til, at EU-landene generelt, og Danmark og andre (små) eksporterende lande i særdeleshed, mister skatteprovenu.

DI mener ikke, at der med det nuværende hjemmelsgrundlag i direktivet er grundlag for at opretholde kravet om, at dattervirksomheder og filialer i EU skal rapportere om modervirksomheder beliggende uden for EU. Hvis dette krav fastholdes, henstiller DI til, at problemstillingen adresseres i forhandlingerne. Hvis det viser sig, at EU ikke kan håndhæve reglerne vedrørende koncernaktiviteter uden for EU, kan forslaget i endnu højere grad skade europæiske virksomheder.

Afslutningsvis har DI en række mere konkrete bemærkninger til forslagets enkelte dele, herunder påpeger de blandt andet, at rapporteringskravene bør følge OECD's principper, da de administrative omkostninger ellers vil stige betragteligt, og at forslaget bør indeholde en undtagelse, således, at der ikke skal gives oplysninger, hvis der er tale om beløb under en vis grænse, eller hvis der er tale om oplysninger, der vil muliggøre identifikation af enkeltstående kontrakter.

Finansrådet (FSR) har noteret sig, at kreditinstitutkoncerner, der i forvejen er omfattet af kravet om at give land-for-land rapportering i henhold til artikel 89 i Capital Requirements Directive (CRD), ikke omfattes af kravene og dermed ikke vil skulle foretage dobbeltrapportering. Denne undtagelse er efter FSR's opfattelse hensigtsmæssigt og bør opretholdes.

FSR anerkender, at der kan være et politisk behov for at regulere på området, herunder brug for bedre offentlig adgang til oplysninger om virksomhedernes skatteforhold.

FSR understreger, at der ved fastsættelse af oplysningspligter skal tages hensyn til de administrative byrder, som kravene påfører virksomhederne

og til de eventuelle effekter på virksomhedernes konkurrenceevne ved offentliggørelse af følsomme virksomhedsoplysninger.

FSR har som følge af den korte tidsfrist ikke haft mulighed for at foretage en nøjere gennemgang af forslaget, herunder at vurdere omfanget af de administrative byrder i forhold til den potentielle positive effekt af forslaget. FSR vurderer dog, at der er tale om en markant udvidelse i forhold til de regler om land-for-land rapportering, som blev vedtaget med regnskabsdirektivet i 2013, og som sidste år blev indført i årsregnskabsloven. Der er også tale om en udvidelse i forhold til de segmentoplysninger, som skal gives i henhold til internationalt anerkendte regnskabsstandarder. Nogle af de krævede oplysninger vil givetvis blive anset for konkurrencefølsomme.

FSR anfører, at de ikke er bekendt med, hvor mange danske virksomheder, der vil blive omfattet af forslaget, men formoder umiddelbart, at der kan være tale om et ikke uvæsentligt antal dattervirksomheder i Danmark af multinationale koncerner.

FSR anfører, at det for nogle koncerner kan blive relativt byrdefuldt at opfylde kravene, især da oplysningerne skal gives land-for-land. FSR fremhæver endvidere, at der i en koncern, hvor den øverste modervirksomhed blot fungerer som et holdingselskab, kan være mindre relevant at få de pågældende oplysninger, og at man derfor kunne overveje at fastsætte rapporteringskravene på et lavere niveau i koncernstrukturen.

FSR påpeger endvidere en række tekniske uklarheder, herunder hvordan omsætningen skal fordeles på lande, og hvordan betalt skat skal defineres. Endelig finder FSR det uklart, hvilken opgave revisor har. Af hensyn til årsrapportens overskuelighed og relevans forventer FSR, at de fleste virksomheder vil give de krævede land-for-land oplysninger uden for årsrapporten.

IBIS mener, at Kommissionens forslag bør forbedres på afgørende punkter for at kunne opnå sine målsætninger. Forslaget bør ifølge IBIS pålægge virksomhederne krav om fuld, offentlig land-for-land rapportering for alle de lande, hvor den enkelte virksomhed er aktiv. Rapporteringen bør omfatte alle relevante nøgletal, som det også gælder for den finansielle sektor i EU efter Kapitalkravsdirektivet IV. På den måde undgås det, at virksomheder blot ændrer strukturen, så profitten flyttes fra et skattely på listen til et skattely uden for listen.

IBIS udtrykker bekymring for, at den liste over skattelylande, som Kommissionen vil udarbejde, ikke vil indeholde lande med stor politisk- og økonomisk betydning.

IBIS foreslår, at der fastsættes en lavere omsætningsgrænse for, hvornår virksomheder er underlagt rapporteringskrav. Konkret foreslår IBIS, at forslaget skal gælde for alle store virksomheder, som disse defineres i EU's regnskabsdirektiv. Det vil sige selskaber med mere end 250 medarbejdere og en omsætning på mindst 43 mio. EUR om året. IBIS anfører, at Kommissionens forslag ekskluderer 85-90 pct. af alle multinationale selskaber ifølge OECD. En for høj beløbsgrænse kan ifølge IBIS skabe et incitament til at splitte strukturen op, og forslaget vil derfor ikke udjævne fair skattekonkurrence mellem SMV'er og større multinationale virksomheder.

Yderligere mener IBIS, at rapporteringskravene i forslaget mangler afgørende elementer og derfor i sin nuværende udformning ikke vil kunne give et fyldestgørende billede og sætte skattebetalingerne i den rette kontekst. IBIS foreslår derfor, at der i rapporteringen også skal gives oplysninger om dattervirksomheder, aktiver og modtagne subsidier.

Endelig henviser IBIS til, at forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang tilgode-ser udviklingslandenes interesser, idet oplysninger om skat m.v. for lande uden for EU-lande, som ikke er skattelylande, alene skal gives på aggregeret niveau. Udviklingslandene får hermed ikke indsigt i virksomhedernes aktiviteter og kan ikke tage effektivt del i bekæmpelsen af aggressiv skatteplanlægning og øge deres skatteindtægter, der ellers kunne finansiere vigtige udviklingsfremmende sektorer. IBIS slår fast, at EU ifølge EU-Traktatens artikel 208 har pligt til at sikre politikkoherens for udvikling. Derudover lancerede Danmark i 2014 en handlingsplan for området, der netop havde skat som et af hovedemnerne, hvor der skulle tages særligt højde for politikkoherens.

Landbrug & Fødevarer (L&F) støtter generelt de igangværende projekter i både EU og OECD til bekæmpelse af skatteundgåelse. **L&F** mener imidlertid, at det er vigtigt, at EU lægger sig op ad OECD's udførlige anbefalinger på området og ikke går videre end nødvendigt for at sikre formålet om bekæmpelse af skatteundgåelse. L&F er ikke enige i, at der er behov for offentliggørelse, og finder det uhensigtsmæssigt, at Kommissionens forslag går videre end anbefalingerne fra OECD.

L&F er imod offentliggørelse af skatteoplysninger, fordi EU-enegang skader konkurrenceevnen. Oplysningerne kan indeholde konkurrencefølsomme oplysninger, og omkostningerne til udarbejdelse og offentliggørelse af oplysningerne er en administrativ byrde. Dertil har offentliggørelse af oplysningerne en tvivlsom merværdi set i forhold til de allerede eksisterende rapporteringskrav til skattemyndighederne, og muligheden for at skattemyndighederne kan dele informationerne med hinanden. Endelig kan offentliggørelse føre til ubegrundet mistænkeliggørelse af virksomheder,

da journalister og interesseorganisationer uden ekspertviden på skatteområdet kan have vanskeligt ved at gennemskue skatteoplysninger baseret på komplekse forhold.

LO finder, at forslaget kan bidrage til at bekæmpe skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. LO opfordrer regeringen til at støtte Kommissionens forslag og arbejde for, at forslaget også kommer til at indeholde en mere omfattende land-for-land rapportering. Ifølge LO bør EU indføre strammere sanktioner over for de lande, der fungerer som skattely. EU bør endvidere ikke afvente global lovgivning om gennemsigtighed, før der gennemføres de nødvendige tiltag på europæisk plan. Større åbenhed i selskabsbeskatning kan dog ikke stå alene, hvorfor LO også støtter udviklingen af et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB).

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemslande har fra forhandlingernes begyndelse udtrykt uenighed i forslagets hjemmelsgrundlag, idet de mener, at Kommissionens forslag skulle være hjemlet i traktatens bestemmelse vedrørende skatteforhold og ikke i traktatbestemmelsen vedr. selskabsretlige forhold. Se nærmere herom nedenfor.

Ud over spørgsmålet om forslagets hjemmel er de største udeståender i Rådets drøftelser spørgsmålet om hvorvidt der skal gives oplysninger separat pr. land for samtlige lande uden for EU eller kun for lande, der er opført på ”sortlisten” og spørgsmålet om udformningen af sikkerhedsklausulen.

For så vidt angår Europa-Parlamentets ændringsforslag om, at land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU synes Rådet at være nogenlunde ligelig delt.

For så vidt angår spørgsmålet om udformningen af den såkaldte sikkerhedsklausul, der gør det muligt for en virksomhed at undlade at offentliggøre enkelte oplysninger i sin land-for-land rapport, hvis offentliggørelsen vil volde betydelig skade for virksomheden, har ingen lande i Rådet udtrykt støtte til Europa-Parlamentets ændringsforslag. Ifølge forslaget skal en virksomhed ansøge om national tilladelse til at udelade oplysninger fra sin land-for-land rapport, og Kommissionen have veto-ret for så vidt en sådan tilladelse. Det synes endvidere uklart, om der i Rådet er opbakning til udformningen af sikkerhedsklausulen i det seneste rådskompromis, hvorefter udeladte oplysninger skal offentliggøres senest 4 år senere.

Forslagets hjemmelsgrundlag

Kommissionens forslag er udstedt med hjemmel i traktatens (TEUF) artikel 50 om gennemførelse af etableringsfrihed og særligt om koordination af værn som, for at beskytte selskabsdeltagere og andre, skal kræves af medlemslandene mhp. at ensarte disse værn i hele EU. Behandlingen af forslag

med hjemmel i artikel 50 foregår efter den almindelige beslutningsprocedure, med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Flere lande har tilkendegivet, at forslaget burde være udstedt med hjemmel i artikel 115, hvilket blandt andet vil indebære, at forslaget vil skulle vedtages med enstemmighed i Rådet, og at Europa-Parlamentet ikke er medlovgiver, men alene skal høres. Argumentet herfor var, at forslaget oprindeligt primært var begrundet i hensyn til inddrivelsen af skatter og til skattemyndighedernes effektivitet.

Rådets Juridiske Tjeneste fremlagde den 11. november 2016 en vurdering af forslagens hjemmelsgrundlag. I udtalelsen konkluderer Rådets Juridiske Tjeneste, at Kommissionens forslag er udstedt med hjemmel i en forkert bestemmelse. Rådets Juridiske Tjeneste udtalte, at forslaget skulle have været udstedt med hjemmel i traktatens artikel 115, idet både forslagens formål og indhold relaterer sig til fiskale bestemmelser.

Flere lande har herefter angivet, at man er enige i vurderingen fra Rådets Juridiske Tjeneste, mens en række andre lande tilkendegav, at de ikke var overbevist af Rådets Juridiske Tjenestes vurdering. Det slovakiske formandskabs foreslog en ændring af Kommissionens forslag, idet det er præciseret, at forslagens formål er at opnå en mere oplyst offentlig debat og genopretning af den offentlige tillid til medlemsstaternes skattesystemer.

Kommissionen har udarbejdet en udtalelse vedrørende forslagens hjemmelsgrundlag i form af et non-paper af den 5. december 2016. I dette non-paper fastholder Kommissionen, at artikel 50 er det korrekte hjemmelsgrundlag. Det skyldes ifølge Kommissionen, at der ikke er tale om materiel skatteret (fastlæggelse af skattepligtige personer, skattepligtige transaktioner, skattepligtig indkomst, fradragsberettigede udgifter og lignende), ligesom forslaget ifølge Kommissionen heller ikke er af proceduremæssig karakter på skatteområdet (som fx aftaler om udveksling af skatteinformationer, gensidig assistance eller administrativt samarbejde på skatteområdet).

Hvis hjemmelsgrundlaget skal ændres, skal der være enstemmig opbakning til dette i Rådet.

Rådets nuværende kompromisforslag fastholder tærsklen på ca. 5,6 mia. kr., og blev under finsk formandskab blokeret på konkurrenceevnerådsmødet den 28. november 2019 af et mindretal, der mener, at forslaget burde være fremsat med en skattehjemmel i stedet for den nuværende selskabsretlige hjemmel. Det blokerende mindretal er imidlertid snævert og vil ikke længere være tilstede, hvis blot ét yderligere land stemmer for, og meldinger går på, at ét land har skiftet position og nu vil stemme for, såfremt forslaget kommer til afstemning.

10. Regeringens generelle holdning

Der skal være åbenhed om multinationale virksomheders skatteforhold. Derfor ønsker regeringen et højt ambitionsniveau for offentlig land-for-land rapportering. Alle bør have adgang til relevante skatteoplysninger for de virksomheder, der har ressourcerne til at foretage aggressiv skatteplanlægning.

Regeringen støtter derfor initiativer, der kan bidrage til gennemsigtighed, og som dermed skaber incitament til, at virksomheder betaler den retmæssige skat og bidrager til fællesskabet i det samfund, de indgår i. Det gælder både nationalt og i EU, hvor regeringen arbejder for en ambitiøs tilgang til bekæmpelse af skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning.

Regeringen ønsker at sætte hårdt ind over for virksomheder, der anvender skadelig skattepraksis. Land-for-land rapportering til offentligheden skaber transparens og kan være med til at skabe opmærksomhed om virksomhedernes placering af overskud og betaling af skat.

Regeringen er på den baggrund positiv over for forslaget og forventer, at øget transparens vil have en præventiv effekt i forhold til at reducere skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. Samtidig understreger regeringen, at det er vigtigt, at der fortsat arbejdes på at styrke åbenheden om multinationale selskabers skatteforhold på internationalt plan. Regeringen støtter derfor blandt andet det internationale arbejde i OECD regi.

Regeringen mener, at der bør være en lavere omsætningstærskel i forslaget, så flere koncerner med aktiviteter i EU omfattes af rapporteringskravet, og der dermed skabes øget transparens.

De virksomheder, der allerede rapporterer til skattemyndighederne, bør så vidt muligt kunne genbruge en række af de oplysninger, de rapporterer til skattemyndighederne efter allerede gældende regler med henblik på at undgå unødige byrder. I det seneste ændringsforslag fra Rådet er der skabt en sådan mulighed, idet virksomhederne kan anvende de samme opgørelsesmetoder i de to rapporter og dermed genbruge oplysninger. Regeringen vil arbejde for at bevare en sådan fleksibilitet i forslaget.

Regeringen lægger vægt på, at medlemslandene skal kunne tillade, at en virksomhed undlader enkelte informationer i land-for-land rapporten, hvis offentliggørelse af disse oplysninger vil have væsentlig skadevirkning for virksomheden, men det er samtidig væsentligt for regeringen, at undtagelsesmuligheden ikke bliver et smuthul, der reelt udhuler målet om øget transparens. Regeringen vil for at begrænse risikoen for misbrug arbejde for, at virksomheder, der undlader oplysninger med henvisning til undtagelsesbestemmelsen, skal oplyse herom og angive begrundelsen herfor i rapporten. Det senest foreliggende kompromis fra Rådet indeholder en sådan mulighed for at udelade oplysninger fra land-for-land rapporten, hvis offentliggørelse heraf vil volde betydelig skade for virksomheden. Virksomheden skal i rapporten oplyse, at der er udeladt oplysninger samt en begrundelse herfor. Udeladte oplysninger

skal senest 4 år senere offentliggøres. Oplysninger vedrørende aktiviteter i lande, der er opført på sortlisten, må aldrig udelades.

Regeringen støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag om, at land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU, idet forslaget vil medvirke til øget transparens.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg den 3. februar 2017 til forhandlingsoplæg. Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg igen den 8. februar 2019 til revideret forhandlingsoplæg.

Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2016.

EU's industripolitik: en mere dynamisk, resilient og konkurrence-dygtig europæisk industri gennem investeringer i den grønne omstilling

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet har lagt op til en politisk drøftelse af EU's industripolitik. Drøftelsen ventes at tage udgangspunkt i det udkast til rådskonklusioner om industripolitik, som formandskabet havde lagt op til at vedtage på rådsmødet (Konkurrenceevne) den 19. november 2020. Disse ventes i stedet vedtaget efterfølgende i skriftlig procedure. Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, men udlægger Rådets samlede visioner for industripolitikken i kølvandet på COVID-19.

Udkastet til rådskonklusionerne lægger vægt på, at EU sammen skal genoprette økonomien. Derudover skal der være fokus på at udvikle fremtidssikrede rammevilkår samt sikre de nødvendige investeringer i den grønne og digitale omstilling. Udkastet understreger yderligere, at EU's evner indenfor nøgleteknologier skal styrkes, og at den energiintensive industris udfordringer skal adresseres. Endelig opfordrer udkastet til fælles handling på tværs af EU med henblik på en hurtig genopretning og omstilling af industrien.

Regeringen støtter udkastet til rådskonklusioner om industripolitikken. Regeringen mener, at industripolitikken fortsat skal bygges op omkring et fair og konkurrencepræget indre marked, der tilskynder til innovation og konkurrencedygtige virksomheder. Som supplement hertil anerkender regeringen, at der kan være behov for yderligere målrettede indsatser for at fremme den grønne omstilling og udviklingen af strategiske teknologier, så EU kan blive mere uafhængig af teknologi fra tredjelande og bedre konkurrere globalt i fremtiden. I den forbindelse lægger regeringen vægt på behovet for at styrke strategiske teknologier og sektorer for på den måde at mindske afhængigheden af tredje lande. Regeringen arbejder for, at arbejdet med udvælgelse af værdikæder og oprettelse af industrialliancer sker gennem en åben og inkluderende proces, hvor fokus er på at styrke de generelle rammevilkår inden for de udvalgte teknologiområder, der bredt set kan bidrage til at understøtte den grønne og digitale omstilling. Endelig lægger regeringen vægt på, at indsatser med at adressere unfair konkurrence og afhængighed af tredjelande indenfor udvalgte nøgleteknologier ikke går på kompromis med principperne om åbenhed, transparens og lige konkurrencevilkår på globalt plan såvel som i det indre marked.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd opfordrede i deres konklusioner fra marts 2019 (EUCO 1/19) Kommissionen til at præsentere en langsigtet industristrategi

for at styrke europæisk konkurrenceevne. Konkurrenceevnerådet gentog denne opfordring i deres konklusioner fra maj 2019 (9706/19).

På baggrund af disse opfordringer lancerede Kommissionen den 10. marts 2020 meddelelsen ”En ny industristrategi for Europa” (KOM (2020) 102). I strategien lancerer Kommissionen en række konkrete handlingsplaner og initiativer, der tilsammen skal understøtte den grønne og digitale omstilling samt styrke EU's industri og erhvervsliv i den globale konkurrence. Strategien sætter herudover fokus på Europas industrielle og strategiske autonomi samt en overordnet tilgang til industripolitikken, der bygger på offentlig-private partnerskaber. Den 16. september 2020 meddelte Kommissionsformand Ursula von der Leyen i sin tale om Unionens tilstand, at Kommissionen som følge af COVID-19 vil opdatere industristrategien i løbet af det første halvår af 2021.

Rådskonklusionerne for industripolitikken tager afsæt i industristrategien samt arbejdet med genopretningen af den europæiske økonomi efter COVID-19, herunder Kommissionens genopretningsstrategi i form af meddelelsen ”Et vigtigt øjeblik for Europa: Genopretning og forberedelser til den næste generation” (KOM (2020) 456), der adresserer, hvilke initiativer EU skal tage for at genoprette økonomien. Dertil kommer, at konklusionerne henviser til relevante meddelelser udgivet af Kommissionen såsom ”Den Europæiske Grønne Pagt” (KOM (2019) 640), ”En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi for et renere og mere konkurrencedygtigt Europa” (KOM (2020) 98, ”Europas digitale fremtid i støbeskeen” (KOM (2019) 67) samt ”Hvidbog om lige konkurrencevilkår i forbindelse med udenlandske subsidier” (KOM (2020) 253).

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne indeholder Rådets prioriteter for Kommissionens og Rådets arbejde med industripolitikken. Udkastet til rådskonklusionerne fokuserer på en bred vifte af budskaber og indsatser, og er inddelt i seks overordnede sektioner:

- Sammen om Europas genopretning. De fælleseuropæiske genopretningsinitiativer hilses velkommen og det understreges, at den økonomiske krise kalder på en stærkere industripolitisk indsats, navnlig i forhold til at styrke konkurrenceevnen og accelerere den grønne og digitale omstilling.
- Understøttende rammevilkår. Vigtigheden af styrkede og fremtidssikrede rammevilkår understreges blandt andet med henvisning til behovet for et styrket indre marked, sikring af lige konkurrencevilkår globalt, en aktiv handelspolitik, fokus på opkvalificering af arbejdskraften og adgang til kritiske råstoffer.

- Investeringer for genopretning og for fremtiden. Behovet for investeringer i forbindelse med genopretningen af økonomien og indfrielsen af ambitionerne om den grønne og digitale omstilling understreges.
- Konkurrenceevne og suverænitet gennem teknologisk lederskab. Der opfordres til en styrkelse af EU's evner indenfor strategisk vigtige sektorer og teknologier gennem øget brug af industripolitiske initiativer, heriblandt etableringen af såkaldte industrialliancer og brugen af statsstøtteværktøjet *vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse* (IPCEIs).
- Den energiintensive industri. Det understreges, at der er behov for et særligt fokus på at sikre den energiintensive industris omstilling til klimaneutralitet.
- Fælles handling for en hurtig omstilling og genopretning af industrien. Der opfordres til sammentænkning af indsatser på tværs af Europa gennem fælles initiativer faciliteret blandt andet af Kommissionen. Det gælder det kommende industriforum såvel som i forbindelse med de nationale genopretningsplaner.

Derudover fremhæver konklusionerne, at den grønne og digitale omstilling skal drive den europæiske genopretning efter COVID-19. Endelig er det et gennemgående tema i konklusionerne, at der opfordres til en styrkelse af EU's resiliens og strategiske autonomi inden for nøgleteknologier, strategiske værdikæder og industrielle økosystemer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser og medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser for dansk erhvervsliv.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Drøftelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv andre konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Udkastet til rådskonklusionerne har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål den 21. september 2020. Der er modtaget høringssvar fra Danske Maritime, Dansk Erhverv og Dansk Industri (DI). De indkomne bemærkninger sammenfattes nedenfor.

Danske Maritime finder, at der er mange gode elementer i udkastet. Danske Maritime støtter helt overordnet både ambitionsniveauet i EU's Green Deal, EU's digitale strategi og den nye industripolitiske strategi, herunder de skitserede handlingsplaner og politiktiltag, der fremgår af initiativerne. Da den maritime industri er et yderst eksportorienteret erhverv, havde Danske Maritime gerne set, at betydningen af åbne markeder globalt og fri og fair konkurrence på disse markeder var fremhævet lidt mere eksplicit i rådskonklusionerne i tråd med fx den nye industripolitiske strategi. Danske Maritime ser gerne, at der etableres et nyt IPCEI med fokus på udvikling af det første CO₂-neutrale skib. Den europæiske, herunder den danske, maritime industri besidder mange af de kompetencer og den knowhow, der skal til for at udvikle og bygge et sådant skib. Etablering af et tæt samarbejde i regi af et nyt IPCEI, hvor også shipping og de maritime tekniske universiteter inddrages samt tilførsel af tilstrækkelige midler fra EU og de involverede medlemsstater, vil ikke kun sikre udviklingen af et sådant skib, men også at Europa bevarer sin status som førende maritim industri og shipping region globalt.

Dansk Erhverv finder, at der i udkastet er et meget ensidigt fokus på industrielle forhold og meget lidt om, hvad der i øvrigt bør ske for at genrejse den europæiske økonomi. Dansk Erhverv finder det grundlæggende ikke passende at arbejde med et så ensidigt og specifikt fokus på denne sektor frem for en generel forbedring af de europæiske vilkår, og fremhæver, at der eksempelvis er et massivt potentiale i en forbedring af det indre marked for services. Med reference til, at der ligges op til en fuldtønet opbakning og udvidelse af brugen af statsstøtte igennem de særlige IPCEI-projekter (Important Projects of Common European Interest), er Dansk Erhverv bekymret for, at en sådan brug af statsstøtte vil ende i et u hensigtsmæssigt statsstøtteræs både internt i EU og i forhold til tredjelande. Det er ifølge Dansk Erhverv ikke i Danmarks interesse, da det ville ramme både forbrugerne og virksomheder u hensigtsmæssigt og for øvrigt sandsynligvis ende i et ringere incitament til at innovere. Dansk Erhverv er af den holdning, at europæiske virksomheder bliver konkurrencedygtige ved at sikre et velfungerende indre marked og ved at bruge de almindelige handelsdefensive instrumenter, FDI-screening og det nye konkurrenceinitiativ (hvidbogen om

fremmede subsidier) til at beskytte os mod unfair konkurrence fra tredje-lande. Dansk Erhverv finder, at hvis europæiske virksomheder skal blive succesfulde og også gerne store, så skal der være et stort barrierefrit hjemmemarked og mulighed for at ”scale up”. EU skal ikke efterligne Kina og forsøge at statsstøtte sig til succes eller tillade enorme industrimonopoler – bedre rammevilkår og konkurrence er nøglen.

DI finder, at europæisk industri spiller en afgørende rolle for Europas økonomiske genopretning. For DI er det imidlertid afgørende, at et velfungerende indre marked fortsat forbliver hjørnesteinen i EU's industripolitik. EU's industripolitik skal derudover tage afsæt i, at dansk og europæiske industriproduktion i stigende grad indgår i globale værdikæder. For DI er det derfor afgørende, at Europa forbliver åben for omverdenen, herunder at EU aktivt fremmer europæiske virksomheders adgang til globale markeder. DI finder videre, at et styrket fokus på at Europa skal stå på egne ’ben’ i forhold til strategisk vigtig teknologi ikke må realiseres ved at afskære Europa fra omverdenen, men derimod ved at styrke samarbejdet om teknologiudvikling i Europa. DI hilser fokuset på industrialliancer velkommen, og ser et stort potentiale i øget koordination og samarbejde på tværs af medlemslande om store udviklingsprojekter. For DI er det afgørende, at industrialliancer understøtter den grønne og digitale transformation af Europa. Det er ligeledes afgørende for DI, at den nye industripolitiske ”værktøjskasse” forankres i en transparent governance struktur, herunder det kommende industriforum. Dette med henblik på at sikre, at mindre EU-lande også får en stemme i de strategiske overvejelser og beslutninger. Derudover finder DI det vigtigt at understrege, at de særlige lempelige regler for statsstøtte til IPCEI-projekter (Important Projects of Common European Interest) kun bør tages i brug, når der reelt er tale om markedsfejl. I modsat fald risikerer man, at statsstøtte bliver styrende for industriudviklingen i Europa, dvs. en industriudvikling, der drives dels af de stærkeste erhvervsinteresser i Europa og dels af de EU-medlemslande, der har de dybeste statskasser. En sådan udvikling vil ikke være en fordel for danske virksomheder.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Udkastet til rådskonklusioner har været drøftet i rådets arbejdsgruppe for konkurrenceevne og vækst.

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til rådskonklusionerne overordnede formål om at sikre det rette erhvervs-klima for europæisk industri, ligesom der er enighed om behovet for at styrke konkurrenceevne oven på COVID-19-krisen. Der eksisterer samtidig modsatrettede holdninger til, hvordan dette understøttes bedst. På den ene side står de klassiske industritunge medlemsstater, der lægger vægt på sektorspecifikke tiltag, lempelse af konkurrencevilkårene og øget anvendelse af statsstøtte, mens særligt mindre medlemsstater argumenterer for fremme af de generelle erhvervs-

vilkår og betoner vigtigheden af ikke at opgive grundprincipperne i det indre marked, herunder lige konkurrencevilkår og kontrol med statsstøtte. I forlængelse heraf betoner en række medlemsstater behovet for at tage en række industripolitiske værktøjer i brug for at adressere unfair konkurrence fra tredjelande og EU's afhængighed af tredjelande, herunder navnlig i forhold til strategisk vigtige teknologier. Heroverfor opfordrer en række medlemsstater til, at sådanne indsatser ikke må lede til protektionisme og at principperne for en åben økonomi skal fastholdes.

Derudover betoner en række lande behovet for en større pragmatisme i indsatserne mod at opnå målsætningerne i EU's grønne pagt, således at industrien og arbejdspladserne kan følge med. Omvendt betoner en række lande, at EU's høje klimaambitioner skal fastholdes, idet de ses som en betingelse for vækst og beskæftigelse på længere sigt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet udkastet til rådskonklusioner om industripolitik.

Regeringen lægger vægt på, at et effektivt og fremtidssikret indre marked udgør fundamentet for at styrke EU's konkurrenceevne og genoprette den europæiske økonomi. Regeringen finder, at et effektivt indre marked i Europa er det primære redskab til at sikre danske jobs, vækst og konkurrenceevne. Derfor mener regeringen, at industripolitikken fortsat skal bygges op omkring et fair og konkurrencepræget indre marked, der tilskynder til innovation og konkurrencedygtige virksomheder. Som supplement hertil anerkender regeringen, at der kan være behov for yderligere målrettede indsatser, der fremmer udviklingen af strategisk vigtige teknologier og sektorer i Europa, og er derfor positiv over for Kommissionens intention om at oprette et industriforum. Regeringen lægger stor vægt på at der i oprettelsen af industrialliancer og anvendelsen af IPCEI-instrumentet til at fremme af strategisk vigtige værdikæder, sikres transparens og åbenhed. Herudover lægger regeringen vægt på, at særlig målrettet støtte til udvalgte sektorer eller teknologier er til gavn for den grønne omstilling samt styrker Europas digitale og teknologiske kapaciteter.

Regeringen lægger vægt på, at industripolitikken får et grønt og bæredygtigt sigte, og at udviklingen mod et klimaneutralt og cirkulært samfund går hånd i hånd med en konkurrencedygtig økonomi, der understøtter grønne løsninger, produkter og forretningsmodeller som en europæisk styrkeposition. Regeringen ser således industripolitikken som et væsentligt instrument til at indfri EU's klimaambitioner i den europæiske grønne pagt og styrke genopretningen af den europæiske økonomi. Regeringen finder det centralt, at industrien også bidrager til den grønne omstilling herunder gennem en styrkelse af EU's kvotehandelssystem.

Regeringen er enig i, at EU skal have stærke teknologiske kapaciteter på det digitale område for at kunne høste fordelene ved digitaliseringen og mindske afhængighed af tredjelande på visse nøgleteknologier. Regeringen støtter i den forbindelse Kommissionens ambitioner om at forme en digital fremtid, der tjener befolkningens og samfundets interesser, og som er forankret i europæiske værdier.

I forlængelse heraf lægger regeringen stor vægt på, at statsstøtte kun er ét blandt flere instrumenter til at fremme særlige værdikæder og arbejder derfor for, at arbejde med særlige værdikæder og udvalgte industrialliancer fokuserer på at styrke de generelle rammevilkår inden for de udvalgte teknologiområder. I den forbindelse arbejder regeringen for, at brugen af statsstøtte fortsat begrænses til at afhjælpe markedsfejl eller til at overkomme store samfundsmæssige udfordringer såsom den grønne omstilling, herunder med særligt fokus på udviklingen af nye teknologier. For regeringen er det en prioritet, at ambitionen om at sikre strategisk autonomi ikke fører til en statsstøttetrevet konkurrenceevnepolitik til skade for konkurrencedygtige industrier og ikke mindst den fair og lige konkurrence i det indre marked. Regeringen lægger derfor vægt på, at der ikke udmøntes statsstøtte indenfor velfungerende og konkurrencedygtige industrier, der ikke er kendetegnet ved markedsfejl.

Regeringen anerkender behovet for nye instrumenter, der kan håndtere konkurrenceforvridende effekter som følge af, at virksomheder med en ureguleret dominerende markedsposition eller statsstøttede virksomheder fra tredjelandes agerer på det indre marked. Regeringen lægger samtidig vægt på, at indsatserne ikke går på kompromis med principperne om åbenhed, transparens og lige konkurrencevilkår, hvorfor regeringen ønsker at EU fastholder principperne for en åben økonomi med regelbaseret handel, men samtidig kan forsvare sig imod unfair handelspraksis.

Regeringen støtter et fokus på at skabe og opretholde lige konkurrencevilkår på globalt plan, herunder gennem en modernisering af WTO og multilateral regulering af offentlig finansiering af handel mhp. at sikre og håndhæve globale handelsregler, så ulige handelsvilkår adresseres, samt sikre bedre vilkår for bæredygtig handel. Regeringen finder i den forbindelse, at et europæisk fokus på at sikre større forsyningssikkerhed ikke må lede til protektionisme, og lægger vægt på, at EU's industrielle resiliens blandt andet sikres gennem en diversificering af globale forsynings- og værdikæder og ikke en afvikling heraf.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.